

Dialek-lès

(handleiding veur de lièrkrach)

naam:.....

'Sjpele mèt weurd en klanke'

lèsse veur groep 7/8 van de basissjoal in Vallekeberg, Brookhem, Houthem, Vilt, Berg, Suub en Sjin op Geul.

Basismateriaal: ' t Valkebergs Leesplenkske. (oet 1984, A3formaat)

Antwoorde en suggesties veur de lièrkrach zint cursief gedrök!

dialek-lès 1

Geef nao 't doorleze van dees ièrsjte lès de_opdrach : 'Kleur de aafbeelding van 't Leesplenkske op pagina 3' Onder 't kleure ies t'r gelegenheid um nao te dinke euver de biebehuèrende opdrachte.

Bie 't kleure 't groot Leesplenkske (A3 formaat) es veurbeeld gebruke . (Veur de klas neerzètte)

Leze en sjrieve hōbbe veer in de aafgeloupe 6 jaor op sjoal gelièrd. De meeste weurd geve dus gein probleme. Tenminste es 't Nederlandse weurd betrōf Zoa gouw es veer weurd in 't plat huère en wille sjrieve, vinge veer dat bès waal lestig. Sòms ies dat ouch waal zoa meh dèks ouch neet.

>Want vāōl weurd in `t plat zint gewoon `t zelfde es in `t 'Hollands' (Nederlands)

Kiek mer:

tuit, thee, koffie, fiets, voetbal, tent, tennis, sex, radio, programma, klapper, deur, gewoon, leuk, lekker, hamer, kamer, pan, wang, hand, vinger, braaf, bang, papier, kalender, drie, zeve-drinke-keuke, wandele-renne-zinge-lache(in 't plat zōnder n gezag en gesjreve) , kas, wach, zach en ach(in 't plat zōnder t)

Opdrach 1 : zeuk nao ander veurbeelde,(dat ies miè werk dan 't opsjrieve!.) Probeer 't mer ins. Dink b.v. aan ein bepaalde situatie zoa-es 'in de keuke' op 'sjoal' , 'op sjtraot' , of bie 't sjporte.

(Ièrsj 't woord veur diech (dich) zelf zègke en dan hie-ōnder opsjrieve .)

kin, pink, bel, lamp, kelder, klink, trap, piano, gitaar, jas, wind, lepel, ketel, tang, plank, la, badkamer, bad, tuin, plant, kachel, zandbak, rand, kant, trein, klok, bromfiets, band, boot, tegel, brand, zak,enz.

>Dao besjtoon ouch weurd die in 't plat gebruuik were en in 't Nederlands neet of andersj.

Doe moes good loestere nao de oetsjpraok. Es te dat kritisch deis dan kèns doe `t waal sjrieve, want dao kómme gein vraem klanke (lèttersj) in veur:

Lees mer ins: **daak, tas, oug , knoup , loch, piel, kies(kis), rink, weeg, flesj (lèt op de sj), hoes loetsj, un, kruus, buul, beursj, meule, zeip, Lei.**

Dat zint weurd die op **`t Valkebergs Leesplenkske** sjtoon.

Nog ein paar ander veurbeelde:

ein, veer, vief, neuge, naas, erm, bein, sjtool, tuut, zijwegel, ..Geer zeet vreug. Iech (ich) bin weg. Dat kind ies (is) leef, sjtout, sjattig .Doe bies (bis) gek. Dat mein iech(ich) neet.

Opdrach 2 : Lees de veurbeelde in 't plat en zègk daobie de Nederlandse vertaling.

Opdrach 3 : Zeuk en sjrief eige veurbeelde: (Loester good bie `t kalle en dan pas sjrieve).

vaat, glaas, zjwaam (lèt op de zj), sjtal, kal, gank, boum, buim, rouk, zoum, zuim, boek (buik), breef, dook, bloom, sjoon, sjeun, roet, moew, kroek , ingel, winke, deenblaad, mets, drek, meister, beer, wien, iezer, pien, vrundsje, humme, ummer, Remung, Bung, Suub, (Sub), Sjin, Wielder, Brookhem, sjpegel, sjtang, sjpang, sjtevel, sjtroek, sjtruuk, beursjtel, sjeep, vlegmesjien, sjouw, sjokkel, sjpruits, deursjloot, sjtuur, viever, enz.en

Lièrkrach: "Lèt ouch ins op mien oetsjpraok, mesjiens zègk ich sōmmige weurd andersj es geer? ".Welke?
(Dit um lièrlinge bewuste make van de oetsjpraok-versjille in dialek binne de regio)

dialek-les 2

>'t Weurt noe lestiger. Sóns kums doe weurd tege mèt klanke , die wats doe neet op sjoal gelièrd höbs um te sjrieve. Waal höbs doe die dèks huère kalle door dien mam of pap, opa, oma, vrundsjes of vriendinnekes.. Zelf sjprieks doe die weurd (mesjiens) ouch.

In `t plat höbbe veer miè klanke es in `t Nederlands.

Die klanke were mèt de volgende lètterteikes aangegeve op `t Leesplenkske:

maon,doas,kómp,kiès,hègk,zaeg,vösj,kuèl,sjäöp.

. m a a n d o o s k o m k a a s h e g z a a g v i s k o o l s c h a a p

-Opdrach 1 : Lees dees weurd hie bove mer ins en sjrief de Nederlandse vertaling d'r ónder.

-Vraag 2 : Zeuk 't versjil: Dialek woord t.o.v. 't Nederlandse woord?

mondeling behandle. *ao weurt aa, oa weurt oo, ó weurt o ,mp weurt m, iè weurt aa, è weurt e, gk weurt g, ae weurt aa, ö weurt i, sj weurt s, sch weurt s, uè weurt oo, äö weurt aa*

-Opdrach 3 : Zeuk noe zelf veurbeelde van weurd mèt die typische dialekklanke . Ièrsj weer in diech (dich) zelf zègke, daonao vergelieke mèt 't veurbeeld op 't plenkske en dan opsjrieve. 't Ies ouch meugelek um dees opdrach same te doen. De lièrkrach vreug weurd te zeuke mèt bv. ao , geuf ein beurt en lièt 't woord op 't bord sjrieve. Same weurt gecorrigeerd. De lièrlinge notere daonao 't woord hie ónder op de gooj plaats.

Weurd mèt ein ao (maon) *baove, sjaop, gaon, sjtaon, kaord, baord, raoje (w.w.), jaor, maond, maondeg, aove, zaod, raod, maot, sjtaot, taofel, haor, blaor, sjtraot, klaor, baove, taore, gebaore, keplaon , baom, belaoove, vraoge, laote, verlaote, raoje, blaor ,kraom, laog, baog, gevaor, gedaon,*

Weurd mèt ein oa (doas) *road, roaje, sjoat, load, broad, koad, sjtoat, poat, koar, toan, (meziek) noat, sjoan, loan, boan, noad, kroan, pesjtoar, mieljoan, zjwoar, potload, kentoar.....*

Weurd mèt ein ó (kómp) *zón, bón, ballón, rón, sjtóm, zóng, lóng, dóm, blónd, brónk, ós, kós, bónt, sóms, tóng,mónd,vóng, klómp, bóm, kónt, sjtónk, prónke, nónk, vónk, jónk, jóng, klónk (v.t. klinke), vóng(v.t. vinge), zóng zinge), sjtóng, sjpróng, ónder, zónder, wónder, gezónd,.....*

Weurd mèt ein è (hègk) : *lègke, dèks, mèt, H. Mès, lètter, lès, zègke, versjèt , booke-rèk, bèd, wèrke, mèlk, oplètte, nèt, vèt, neerzètte, tèlle, vertèlle, kèrk, zègke.....*

Weurd mèt ein ae (zaeg) : *laeg, waeg, paer, paerd, kaere, baer, blaere, saer, baeje,vaer,vaege, taer, laepel, maelder, kael (kerel en keel), mael, gael, gaer, vaerdig, waerd, waek ,babbelaer, bazelaer ,kaersjmes, hae, zjwaegel, laeze, kaerts, maelder(merel), sjaele,.....*

Weurd mèt ein ö (vösj) : *mösj, gölle, höbbe, sjtöbbe, zörg, rös, zörge, Kölle (Keulen), mörge, pölle (jonge kippen), zölle, zölde, lös, löss, völle, zök, bös, bösj, mögk , brögk (lèt op de gk) örges ,nörges ,lödder ,röste ,dörp ,tösje ,sjöp, drök, blötsj, wösj, sjnörke, sjötterrie, insjödde, götsje, wörm, sjtörf(v.t. sjterve) , körf, sjöld, gedöld,.....*

Weurd mèt ein uè (kuèl) : *sjuètsje, bruèdsje, oetnuèdiging, kuèrke, puène, sjtuère, huère, vluè, nuèdig duèske, sjuèlke, sjtuère, sjtuèring, luèter, druèg, gruètsj, huègde,.....*

Weurd mèt ein iè (kiès) *lièg, miè, lière, lièrling, fiès, sjpriew, lièw, krièje, mièw, ièw,ziè, zièje, biès, sjjiem, hièr, kièr, verkièr, hièl, gehièl, drièje, umkièr, mièje, nièje, nièjmesjien, ièrsj, ièrsjte, tièn, twiè, twiède, liène, viè, jiemere, St. Pièter, sjniè,.....*

Weurd mèt ein äö (sjäöp) : *bäög,(m.v. van baog), täöfelke, däölke(kauw=soort vogel), käöre (keuren en aaien), verhäölke, päölke, täölke, sjnäöre, bäöke (hule) , väöl, häör, bäöm (m.v. van baom) , verjädädaag,.....*

dialek-lès 3							
VALKEBERGS LEES- OF LAESPLENKSKE							
							
daak	tas	maon	oug	knoup	doas	book	kómp
							
loch	piel	kies - kis	kiès	rink	hègk	zaeg	weeg
							
flesj	hoes	loetsj	un	vösj	kruus	buul	kuèl
							
tuit	beursj	meule	zeip	Lei	sjäöp	Valkebergs plat	

VRAOG: Wae zuut ein versjil in de tekeninge in vergelieking mèt 't groot plenkske?

ANTWOORD: (de 'piel' is andersj geteikend)

Opdrachte:

- 1 Kleur 't Valkebergs Leesplenkske nao 't veurbeeld, dat veur diech(dich) sjteit.
2. Völ in: de kleure die iech(ich) gebruik höb, zint de volgende:
road, blauw, geel/ gael, greun, broen, gries, wiet/wit, oranje, paars, ziwart, roze,
Wies op de zj van zjwart.
- 3 Zèt eine sjtreep ónder die **kleurname**, die **andersj** gezag en gesjreve were es in 't Nederlands (*zuug antwoord 2*)
- 4 Bekiek ins alle klinkersj in de weurd op 't plenkske. Sjrief de **lang (dubbel) klinkersj** op: aa, ao, ou, oa, oo, ie, iè, ae, ee, oe, uu, uè, ui, eu, ei, äö
- 5 Ondersjtreep noe weer de typische lètterteikes.
(*De iè, de uè en de oa zint eigelek zgn. combinatieklinkersj*) (*zuug antwoord van vraag 4*)
- 6 De **korte** klinkersj in 't Plenkske zint: a, ó, o, i, è, e, u, ö
- 7 Ondersjtreep de typische lètterteikes. (*zuug antw. vraag 6*)
- 8 Welke weurd höbbe eine **lange** klinker, meh were **kort** oetgesjproke:
oug, kies, loetsj, buul, beursj, Lei.

Dialeklès 4**woordzeuker! (visuele en auditieve discriminatie)**

Maak kopieje van dees pagina en geef opdracht . (tórve of gebruik ummer ein ander kleur)
> alle weurd mèt ao, alle weurd mèt sj en/of mèt oa, mèt äö, mèt zj, mèt ó en ö; mèt è en ae; mèt uè en mèt iè Wae vingk de meiste?

Sjuur	patsj	mötsj	blötsj	poat	zjwaam	daak	
rouk	goonsdeg	gaon	aete	zölder	maot	tas	kerteer
naat	sjotel	oer	haore	sjóffel	tesj		kemme
piel	kèrk	praek	biel	sjoeffel	look	sjöp	sjaak
moer	sjtool	loewe	naaksj	reek	raek	zjwegel	kamp
baek	sjtal	baeje	wesj	good	beek	sjnoor	moos
	wief	kael	kies	sjief	sjtóm	kal	pesjtoar
	mangel	sjpang	sjjèr	mesjien	broad		boch
	keplaon	sjoaal	sjtraof	meister	book	laok	bloat
teikene		keuning	loch	iever	vrie	gries	zjwumme
sjpaor	laeze		goaje	loetsj	nónnevot		leech
hoes	waeg	rekene	raekene	raege	klumme		sjtumbös
sjäöp	sjtraot	sjpele	moes		hónd	knien	weeg
boetse	humme		puntmötsj	druège	bóm	väöl	ies
knuipke	sjoaal	baom	kiès	vaege	kere		kaere
reem	huuj	sjuus	koesj	Geul	maoge		zoum
zuime	good	fiès	doorsj	tièn	buul	poet	sjeif
	nao	druime	zaeg	draod	noat	noad	meule
	gölle	verke	kuusj	sjtout	nièje	tesj	koo
	Lei	veer	euver	kriege	paerd	flesj	haoknaold
undersjte	un		zès	baer		póp	sjtrikke
	beursj	zeivere	sjelle	puène	vrieje	peer	proem
ummer	Brookhem		Sjtröch	Sjin	käöre	fibberwarie	blaere
	versjèt	raege	lepel	kruus	boan	neuge	mets
	tiène	kroepe	laepel	meug		sjtum	sjlaope
	bèd	kuèl	aovend	sjtaart		róntelum	mörge
		bruèdsje	sjuèlke	voel		sumpel	

Dus: 10 x oa | 15 x ao | 4 x uè | 7 x iè | 18 x ae | 3 x äö |
 4 x è | 8 x ö | 7 x ó | 48 x sj | 3 x zj |

dialek-lès 5 verkleinweurd

(* verzameling veurbeelde)

Opdrach 1 : Ein tas weurt teske. (a weurt: e) **sjtal: sjtelke.....**

bal: *belke*.....pak:..*pekske*.....vak: *vekske*....kwas:..*kweske*.....klas:..*kleske*.....

Ein sjaop, weurt : sjäöpke! (ao weurt : äö) **paol : .päölke**.....

paort:.....*päörtsje*.....,kaord:..*käördsje*.....jaor:..*jäörke*.....baom:..*bäömke*.....aove..*äöveke*

Ein book, weurt : beukske! (oo weurt: eu) **look :leukske**.....

poort:..*peurtsje* .bloom:..*bleumke*....voot:..*veutsje*....pool: *peulke* ..ove..*euveke*...

`t Verkleinwoord van knoup ies: knuipke! (ou weurt ui) **oug :uigske**.....

vrouw:..*vruike*....kous:..*kuiske*.....touw:..*tuike*.....houp:..*huipke*.....

`t Verkleinwoord van hoes ies : huuske (oe weurt uu) **sjtroek :.....sjtruukske**.....

moes: *muuske* ...doef:..*duufke*moel:..*muulke*proem:..*pruumke*.....

`t Verkleinwoord van doas ies duèske! (oa weurt uè) **broad :..bruèdsje**.....

koar:..*kuèrke*... roas: *ruèske* .. sjoal:..*sjuèlke*.....sjoat:..*sjuètsje*

't Verkleinwoord van kómp ies kumpke (ó weurt u) **knóp: .knupke**.....

zón...*zunneke*blóm: *blumke*jóng:..*jungske*.

‘t Verkleinwoord van bok ies bökske (o weurt ö) **kop:köpke**.....

golf:..*gölfke* ...wolk:..*wölske* ...mop:..*möpke*pot:..*pötsje; pötteke*

* *a-e* > *pas/peske, klas/kleske, mat/metsje, kamp/kemke, lamp/lempke, boterham/boterhemke, vlag/vlegske, sjtang/sjtengske, sjpang/sjpengske, klank/klenkske, drank/drenkske, mangel/mengelke, bal/belke, plank/plenkske, bank/benkske, gank/genkske, hal/helke, zak/zekske, plak/plekske, vak/vekske, enz.*

* *ao-äö* > *taofel/täöfelke, verhaol/verhääölke, sjtaol/sjtäölke, kaord/käördsje, aove/äöveke, aovend/äövendsje, paort/päörtsje, maot/mäötsje, baord/bäördsje, baor/bäörke, zaod/zäödsje, laok/läökske, baom/bäömke*

* *oo-eu* > *kook/keukske, poort/peurtsje, vlook/vleukske, knook/kneukske, sjoon/sjeuneke, brook/breukske, dook/deukske, boot/beutsje, noot/neutsje, sjnoor/sjneurke, sjloot/sjleutsje, bloom/bleumke, loot/leutsje, moor/meurke, boor/beurke, sjotel/sjeutelke, koning/keuningske, ...*

* *ou-ui* > *houp/huipke, fout/fuitsje, bout/buitsje, boum/buimke, zoum/zuimke, kouper/kuiperke, hout/huitsje,...*

* *oe-uu* > *kloes/kluuske, kloester/kluusterke, moer/muurke, toer/tuurke, oer/uurke, boer/buurke, droef/druufke, proem/pruumke, voes/vuuske, sjtroek/sjtruukske, boek/buukske, kroek/kruukske, moes/muuske, knoop/knuupke, poep/puupke(pop,) sjoester/sjuusterke (schoenmaker), sjtoep/sjtupke enz*

* *oa-uè* > *load/luèdsje, noat/nuètsje, sjoat/sjuètsje, roas/ruèske, poat/puètsje, koar/kuèrke, toan/tuètsje, loan/luètsje, kroan/kruèntje, boan/buèneke, pesjtoar/pesjtuerke, sjpoak/sjpuèkske, kloaster/kluèsterke, * ó-u* > *pómp/pumpke, jóng/jungske, bóm/bumke, nón/nunneke, blóm/blumke, zón/zunneke, bón/bunneke, póp/pupke, tón/tunneke, nónk/nunkske, kónt/kuntsje, vónk/vunkske, lóng/lungske, hónd/hunneke, klómp/klumpke,enz.*

* *o-ö* > *bosj/bösjke, grot/grötsje, kop/köpke, sjop/sjöpke, dop/döpke, kok/kökske, lok/lökske, vot/vötsje/vötteke, sjolk/sjölkske, wolk/wölske, rok/rökske, drop/dröpke, pot/pötteke/pötsje, boks/bökske, bol/bölke, klok/klökske,.....enz.*

Lèt op: eine zaal weurt ein zaelke, ein zaeg weurt zaegske, ein kaart weurt keertsje en een keerts weurt keertske.

dialek-lès 6 meervoud

-Opdrach 1 : Maak ins miè: Veer goon weer oet van de klanke op 't leesplenkske.

daak/daker, daag/daag, **tas/tasse**, bal/bel, sjtal/sjtel, band/beng, hand/heng, **maon/maone**, baom/bäöm, **oug/ouge**, **noup/knuip**, **doas/doaze**, road/broajer, potload/potloajer, mezieknoat/noat, **book/beuk**, sjtool/sjteul, dook/deuk, sjoon/sjeun, **kómp/kump**, hód/hun, boch/bochte, dop/döp, rok/rök, sjtop/sjtöp, pot/pöt, bok/bök, vot/votte, **piel/piele**, wief/wiever, **kies/kieste**, **kiès/kièzer**, fiès/fièste, **rink/ring**(klemtoan korter), krink/kring, **hègk/hègke**(klemtoan)(lèt op de gk), lès/lèsse, bèd/ /bèdder, **zaeg/zaege**, baer/baere, paer/paere, paerd/paerd, waeg/waeg (klemtoan), **weeg/wege**, peerd/paerd, weeg/waeg, beer/beer, (klemtoan), **flesj/flesje**, mets/metser, vlek/vleke, **hoes/hoezer**, moes/muus, kroek/kroeke, **loetsj/loetsje**, koetsj/koetsje, stjoek/sjtuuk, knoop/knuup, sjtroek/sjtruuk, poep/poeppe, **un/unne**, humme/hummes, ummer/ummere, **vösj/vössje**, sjtök/sjtökker, brögk/brögke, mögk/mögke, rögk/rögke (lèt op gk), **kruus/kruzer**, sjuur/sjure, tuut/tute, **buul/buulle**, kuul/kuulle, **beursj/beurzje**, **meule/meules**, bein/bein, sjtein/sjtein (allein de klemtoan is andersj), trein/treine, **sjäöp**.(= mv van sjaop), käöring/käöringe, bäörsj/bäörzje

Opdrach 2: Lees ins de volgende zin :

Op ein taofel in dae kraom sjaon groate gael roaze naeve 'n roa sjoapsdoas !

-Opdrach 3 : Drie versjillende dialek-klanke kómme hie in veur. Wies ze aan.

drie kièr de ae, drie kièr de ao en vief kièr de oa!

Ezelsbrögkske: Weurd ,die in 't dialek mèt ein ie were gezag en gesjreve en die in 't Nederlands eine ij-klank höbbe were in de Nederlandse sjpelling mèt ein lang ij gesjreve! b.v. piel=pijl

-Opdrach 4 :

Neum ins veurbeelde en sjrief ze in 't sjrief (sjrif).

De lièkrach geuf ein beurt en lièt de lièrling allebei de weurd op 't bord sjrieve. Daonao in 't sjrif.

b.v. wien (wijn), fien (fijn), ries (rijst), viel (vrijl), lies (lijst), sjpiel (spijl), iezer (ijzer), viever (vijver) pien (pijn), knien (konijn), mien (mijn), zie (zij), begien (begijn), gordien (gordijn), blieke (blijken), geliek (gelijk) iever (ijver) sjtrieke (strijken), riep (rijp) ,zjwiege(zwijgen)(lèt op de zj), sjrieve(schrijven), blieve(blijven), vrieje(vrijen), kieke (kijken),vergelieke (vergelijken), drieve (drijven), rieje (rijden), bieje (bijen), bie (bij), biel (bijl) miech (mij), kriege (krijgen), sjief (schijf), vief (vijf), vieftig (vijftig) ,wief (wijf), sjiet(schijt) geliek(gelijk), ciefer(cijfer)

-Vraog: Wae wèt ein oetzóndering(oetzundering)?:

ANTWOORD: *sjtiel (stijl en steil)*

Plat kalle

Neet ederein in Groat Valkeberg kalt 't zelfde plat. Hie en dao were dezelfde weurd versjillend oetgesjproke. De juffrouw of de meister kalt mesjiens ein bietteke andersj es doe? (*Kump oet ander plaats; sommige lèttersj andersj, andere benaminge*) Welke weurd zaet zie of hae bv. andersj?

Ein paar veurbeelde van die versjille :

In Sjin op Geul en in Sjtröch zègke de luuj: d'r Huub, d'r dokter, d'r sjlechter, d'r fiets, d'r knien, d'r auto, d'r computer, enz. (**D'r** gebruke ze dan allein veur ein mannelijk zelfsjtendig naamwoord.) Vrouwe kriege veur de veurnaam : **'t**: b.v. 't Annie, 't Jeannie, 't Els. In de res van Valkeberg weurt dat neet gezag!

In 't centrum van Valkeberg zègke ze b.v.: iech, miech, diech, kies, sjrief, zuusterke, gieftig, eine knoep, bloom, versjriekkelijk, enz. terwiel in de directe omgeving kalle ze van: ich, mich, dich, kis, sjrif, zusterke, giftig, eine knóp, blóm, versjriekkelijk.

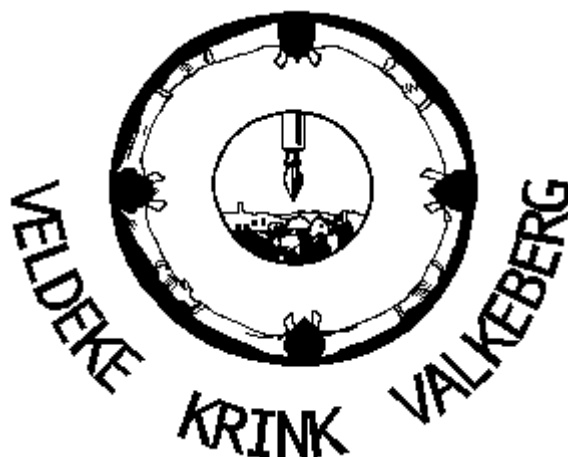
Dao zint miè luuj in groat Valkeberg, die zègke paort, haof, kaore, baore enz.; terwiel andere kalle van poort, hoof, kore, bore enz..

Datzelfde huèrs doe mèt laeze, raegene, zaegene, aete, Kaersjmes, baek, raekene, naeve (neve) leze, regene, zegene, ete, Keersjmes, beek, rekene enz.

Versjil?:

- * Een **tas** in 't Nederlands is get andersj es ein **tas** in 't plat. Lègk oet. (*draagtas en kopje*)
- * Ein **sjijf kies** ies in 't Mestreechs get andersj es ein **sjeif kies** in 't Valkebergs! Woarum?
antwoord: (*een schijf kaas; een scheve kist en in 't Nederlands is kies=tand*)

Veldeke-Valkeberg ies ein vereniging, die zich bezig hèlt mèt dialek en volkscultuur.

Gank veur miè items euver 't dialek nao de website van :

www.veldeke-valkeberg.nl of nao de [website van Els Diederens](http://www.veldeke-valkeberg.nl) veur:

't virtueel leesplenkske (mèt geluid) en grammatica; dialek sjrieve;
dialekversjkes- leedsjes; plante- en blomenaem in 't plat; carnaval

Klinkersj

(info)

(Standaardtaalgegevens uit : 'Leidraad door Jan Renkema in 'De Woordenlijst van de Nederlandse taal 1997')
 > *Tössje häökskes, diek gedrök : (Klanke die in 't Plat debie kómme: dialekklanke)*

Nederlands:

't Nederlands kènt zestièn klinkersj:

5 gedèkde klinkersj, ouch waal korte klinkersj geneump>: a(bal)-e(bel)-i(bil)-o(bol)-u(bul)

(In 't Plat ouch nog: è(hègk)-ó(kómp)-ö(vösj)

4 naasklinkersj (in weurd oet 't Frans) ã (elan)-ë (timbre)-õ (plafond)-ü (parfum)

7 vrie klinkersj, ouch sóms lang klinkersj geneump> aa(raak)-ee(reek)-ie(riek)-oo(rook)-uu(Ruud)-eu(reuk)-oe(roek)

1 toonloze e (de)

3 twièkklanke (zuver twièkklanke woain twiè klanke were vermengd. > ei(geit) en ij(tijd),ui(guit) en ou (goud) en au (gauw)

(In 't Plat ouch nog: ao (maon)-ae(zaeg)-äö (sjäöp)

7 onechte twièkklanke (gecombineerde klinkersj, dus apaart huèrbaar)> ai (ai)-oi (hoi)-aai (haai)-ooi (hooi)-oei (foei)-eeu(meeuw)-ieu (nieuw)

(In 't Plat ouch nog: 'combinatie-klanke': oa(doas)-iè(kiès)-uè(kuèl)

Mètklinkersj

In't Nederlands besjtoon d'r ein twintigtal mètklinkersj, ónderverdeild in : plofklanke,vriefklanke,naasklanke,vloeiklanke,glijklanke en gemengde klanke.

5 plofklanke: p(pas)-t(tas)-k(kas) (sjtumloos)-b(bas)-d(das) (sjtumhöbbend)

6 wriefklanke: f (laf)-s (las)-ch (lach) (sjtumloos) v (val)-z (zal)-g (gal) (sjtumhöbbend)

1 roesjklank de h (haar)

3 naasklanke: m (man)-n (nam)-ng (rang)

2 vloeiklanke:l (lol)-r (rol)

2 glijklanke: j (jaar)-w (waar)

6 gemengde mètklinkersj(kómme meestal van oet ein vraem taal):**sj** (sjaal, sjoelbak)-**zj** (journaal)- ts (tsaar)-dz (pizza)-tsj (tsjilpen) ,dzj (gin)

(In 't Plat ouch nog: gk van zègke)